

## **Υπόθεση T-276/02**

**Forum 187 ASBL**

**κατά**

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**

«Κρατικές ενισχύσεις — Φορολογικό καθεστώς — Υφιστάμενη ενίσχυση —  
Απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ —  
Έννομα αποτελέσματα — Δεν υφίστανται — Απαράδεκτο»

Διάταξη του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουνίου 2003 . . . . . II-2078

Περίληψη της διατάξεως

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξεις δεκτικές προσφυγής — Έννοια — Πράξεις παράγουσες δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα — Ενδιάμεσα μέτρα επαγόμενα αυτοτελή έννομα αποτελέσματα στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων — Παραδεκτό  
(Άρθρα 88 ΕΚ και 230 ΕΚ)

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απόφαση της Επιτροπής περί κινήσεως τυπικής διαδικασίας εξετάσεως κρατικού μέτρου το οποίο χαρακτηρίζεται προσωρινά ως καθεστώς υφισταμένων ενισχύσεων — Αποτελέσματα — Προσβολή της ασφαλείας δικαίου δεδομένης της υπάρξεως προηγουμένων αποφάσεων της Επιτροπής που διαπίστωναν την απουσία ενισχύσεως — Δεν υφίσταται (Άρθρο 88 § 2 και 3 ΕΚ· κανονισμός 659/1999 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 2)*
3. *Κοινοτικό δίκαιο — Αρχές — Δικαίωμα ασκήσεως ένδικης προσφυγής — Υποβολή στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή μιας αποφάσεως περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας εξετάσεως κρατικού μέτρου το οποίο χαρακτηρίζεται προσωρινά ως καθεστώς υφισταμένων ενισχύσεων — Απαράδεκτο (Άρθρο 88 § 2 ΕΚ)*

1. Συνιστά πράξη ή απόφαση δυνάμενη να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, κάθε μέτρο του οποίου τα έννομα αποτελέσματα είναι δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας σαφώς την έννομη κατάσταση του. Όταν πρόκειται για πράξεις ή αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν διαδικασίας η οποία περιλαμβάνει περισσότερα στάδια, ιδίως εφόσον αποτελούν κατάληξη μιας εσωτερικής διαδικασίας, συνιστούν πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν μόνον τα μέτρα που καθορίζουν οριστικώς τη στάση του οργάνου κατά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας, και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα που αποσκοπούν στην προετοιμασία της τελικής αποφάσεως.

οποία προετοιμάζουν συνιστούν πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν.

(βλ. σκέψεις 39-41)

2. Η απόφαση περί κινήσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, τυπικής διαδικασίας εξετάσεως εθνικών μέτρων που χαρακτηρίζονται ως υφιστάμενη ενίσχυση δεν επάγεται τα αυτοτελή έννομα αποτελέσματα που συνδέονται με το ανασταλτικό αποτέλεσμα του άρθρου 88, παράγραφος 3, τελευταία περίοδος, ΕΚ ως προς τις νέες ενισχύσεις και ο χαρακτηρισμός που η απόφαση αυτή περιέχει έχει προσωρινό χαρακτήρα. Έτσι, το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 88 ΕΚ, προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής να περατώνει την τυπική διαδικασία εξετάσεως με απόφαση διαπιστώνουσα ότι, αντίθετα προς τον χαρακτηρισμό που διατυπώθηκε κατά το

Ωστόσο, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, τα ενδιάμεσα μέτρα που επάγονται έννομα αποτελέσματα αυτοτελή σε σχέση με την τελική απόφαση την

στάδιο της κινήσεως της διαδικασίας αυτής, το επίμαχο μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση.

την οποία συνδέει με τις τελευταίες αυτές αποφάσεις ο επιχειρηματίας που τυγχάνει του επίμαχου καθεστώτος.

Ο προκαταρκτικός αυτός χαρακτηρισμός του επίμαχου καθεστώτος ως υφιστάμενης ενισχύσεως δεν μπορεί να απολέσει τον προσωρινό χαρακτήρα του λόγω του γεγονότος ότι διατυπώθηκε κατόπιν μιας προτάσεως κατάλληλων μέτρων η οποία απευθύνθηκε στο οικείο κράτος μέλος. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν μια τέτοια πρόταση συνεπάγεται ότι η Επιτροπή κατέληξε, βάσει των παρατηρήσεων που κατέθεσε το κράτος μέλος, στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο καθεστώς συνιστά ασύμβατη υφιστάμενη ενίσχυση, το συμπέρασμα αυτό είναι, αυτό καθεαυτό, προσωρινό.

(βλ. σκέψεις 43-46)

3. Από την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα επί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων τα οποία εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να προκύπτει ότι μια απόφαση περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας εξετάσεως ενός μέτρου το οποίο χαρακτηρίζεται ως υφιστάμενη ενίσχυση, η οποία στερείται κάθε εννόμου αποτελέσματος, πρέπει να μπορεί να υποβληθεί στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή. Συγκεκριμένα, ελλείψει ενός τέτοιου εννόμου αποτελέσματος, η απόφαση αυτή δεν μπορεί να προσβάλλει κανέναν δικαίωμα το οποίο εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο.

(βλ. σκέψη 50)

Υπό τις συνθήκες αυτές, η απόφαση της Επιτροπής περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας εξετάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, ΕΚ έναντι του εν λόγω καθεστώτος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά τις προηγούμενες αποφάσεις της με τις οποίες θεωρήθηκε ότι το εν λόγω καθεστώς δεν περιείχε στοιχεία ενισχύσεως ούτε, επομένως, ότι θίγει την ασφάλεια δικαίου